

Alois Hynek, Geografický ústav Přír.fak, MU Brno, červen 2014

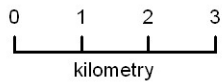
MÍSTO

Místo - poloha

- Významná poloha s určitým účelem, smyslem, souvislostmi, návaznostmi – denotace+konotace
- Poloha/umístění je dána geometrickými souřadnicemi a měřitelnou vzdáleností od jiných míst, pozicí/postavením mezi nimi
- Určité polohy/lokace jsou zaujímány místy – co je v té poloze? Nejen např. Twin Towers v New Yorku...
- Představuje materiální nastavení pro sociální vztahy – je jejich dějištěm a podle toho vypadá, zahrnuje jeho vnější podobu/vzezření

Brno – městské části

Místo - smysl

- Smysl místa se týká i nejasných významů s ním spojených – vyvolává v nás určité pocity
- Sdílené smysly místa jsou dány zprostředkovaně a reprezentacemi/zobrazeními -
- i když jsme v některém místě nebyli, tak nám dává smysl souborem významů vytvářených filmy, médii, literaturou, reklamou apod.

prostorovosti

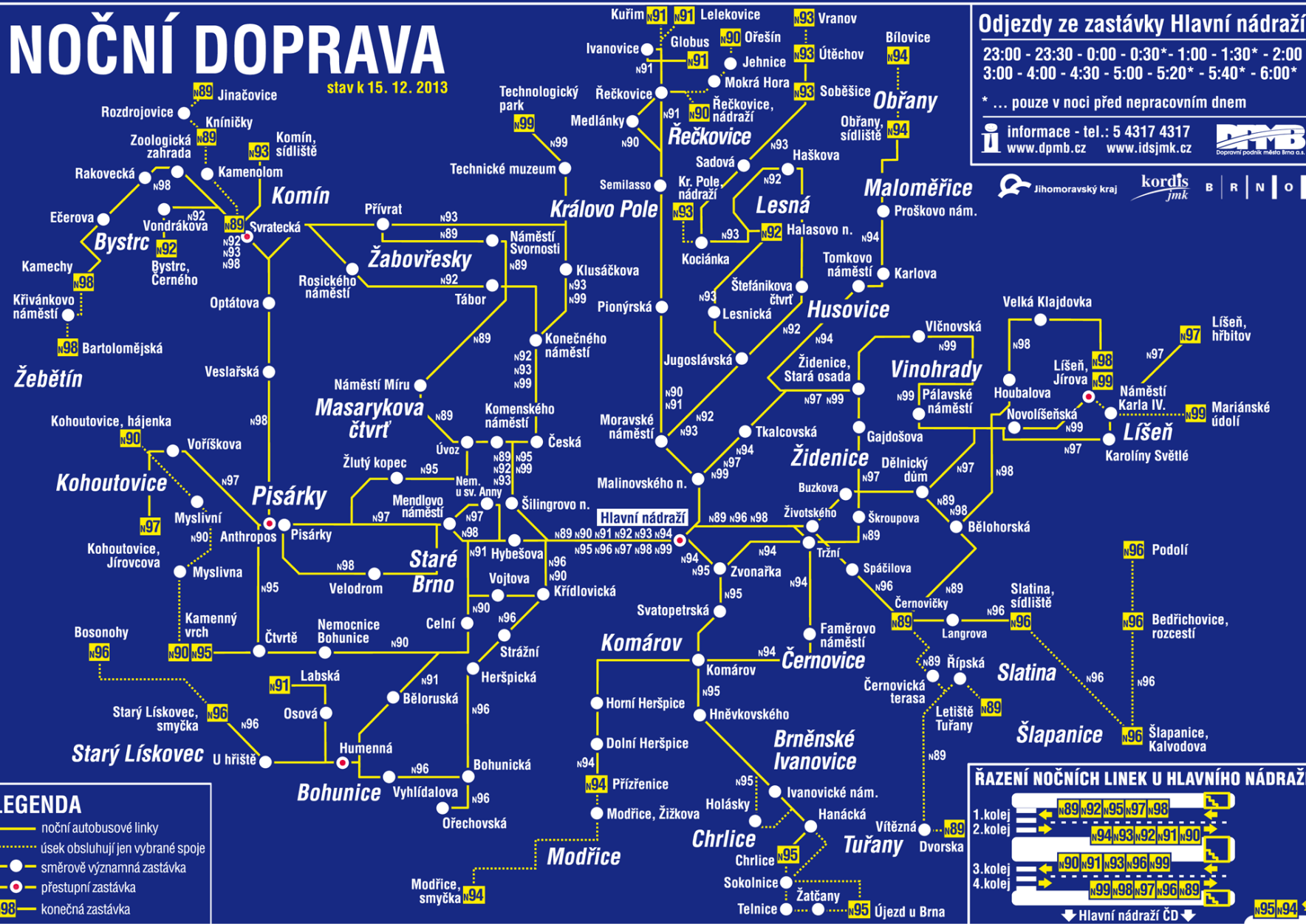
- Místa jako Bagdád, Londýn, Los Angeles, Paříž, Sydney, Vídeň, Brno, Praha....ale co Moravský kras?
- Je to jiná prostorovost – krajinná
- Další prostorovosti – území, regiony, globiony
- Kam patří životní prostředí? Je to samostatná prostorovost? Jaký je vztah krajiny a životního prostředí?

-
- **Místo má materialitu, význam a praktiky**
 - **Deblín má určitou polohu v GPS, jeho charakter/ráz jako místa mu pro nás dává škola, která je dějištěm produkce významů, ale Deblín má i jiné významy dané objekty utvářenými a provozovanými/praktikovanými lidmi, obytnou funkcí, produkcí dalšími službami i produkcí materiální. Ve srovnání s Deblínem např. Brno poskytují více možností volnočasových aktivit**

NOČNÍ DOPRAVA

stav k 15. 12. 2013

Odjezdy ze zastávky Hlavní nádraží

23:00 - 23:30 - 0:00 - 0:30* - 1:00 - 1:30* - 2:00
 3:00 - 4:00 - 4:30 - 5:00 - 5:20* - 5:40* - 6:00*

* ... pouze v noci před nepracovním dnem

informace - tel.: 5 4317 4317
 www.dpmb.cz www.idsjmk.cz

LEGENDA

- noční autobusové linky
- ⋯ úsek obsluhují jen vybrané spoje
- směrově významná zastávka
- přestupní zastávka
- konečná zastávka

ŘAZENÍ NOČNÍCH LINEK U HLAVNÍHO NÁDRAŽÍ

Místo - imprint

- Místa představují imprint událostí, jimiž prošly – současný Den D na plážích v Normandii
- Ale zároveň mají svůj každodenní život s praktikami – práce, volný čas, spotřeba, bydlení, dopravní tranzit (Tišnov-Deblín-D₁)
- Aristoteles: vše, co existuje, musí mít někde místo, je umístěno/lokalizováno. Tak to zůstalo až do Heideggera....

BRNO
hlavní nádraží

P
RÉSERVÉ

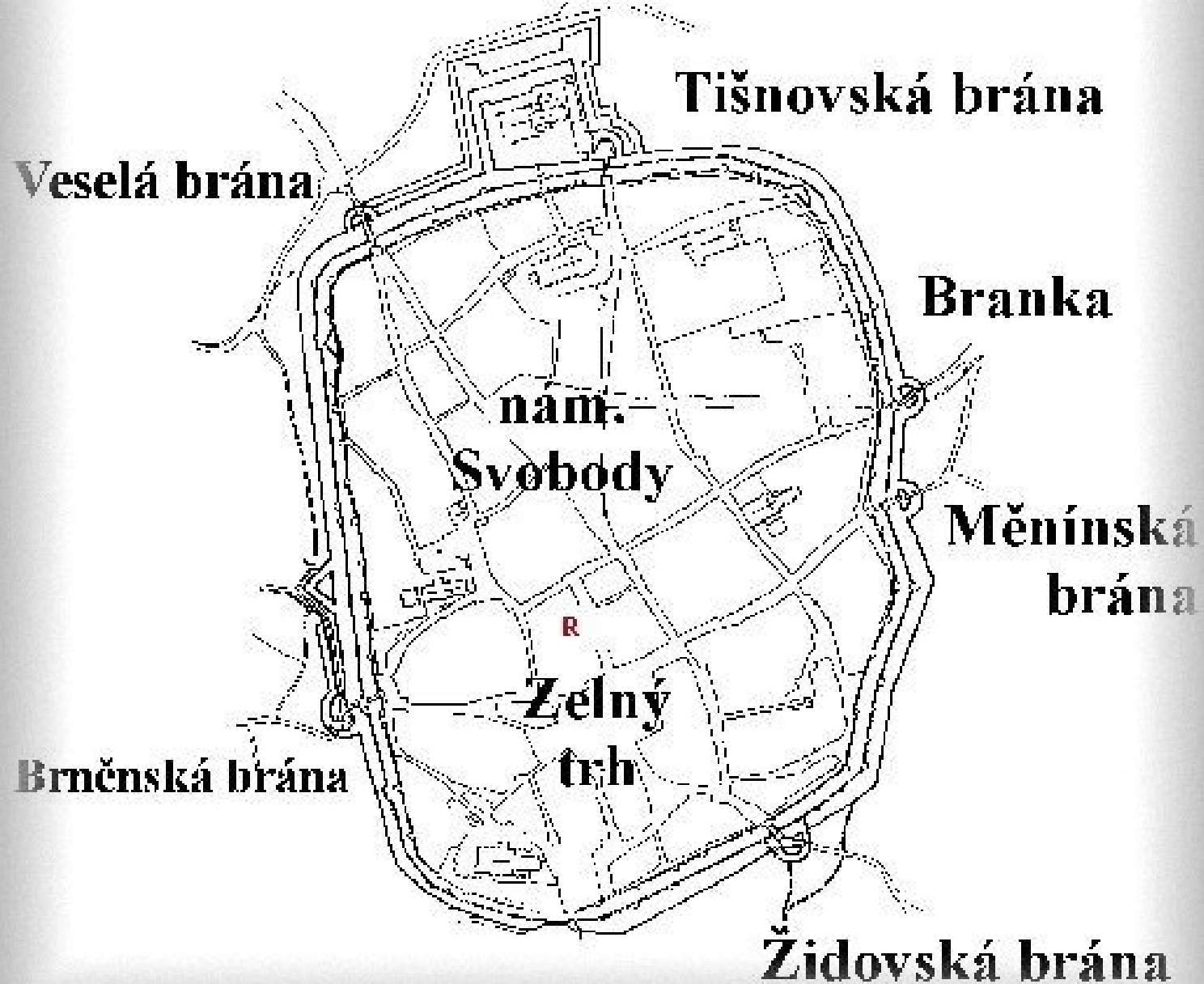

Místo v historii

- **Albert Magnus, učitel Tomáše Akvinského:** určité věci do místa patří, posilují je, zatímco jiné je oslabují a patří jinam. Arabové Ibn Batuta a Ibn Khaldun (14.stol.) popisovali krajiny a zvyky v různých místech – procesní přístup
- **Heidegger :** bytí = někde tam, pobyt ve světě. Dasein/pobyt – usazení v místě: chata ve Schwarzwaldu - zakořenění

Augustiniánský klášter

Místo v geografii

- Kvantitativní revoluce v geografii, prostorová věda – lidé spíše objekty než subjekty: racionální aktéři v racionálním světě
- 1977: Yi-Fu Tuan – Space and place
- Kulturní geograf Carl Sauer – 1922 – lidé subjekty....ale Linda McDowell – ženy v londýnském City
- Tuan: realita je konstrukt zkušenosti, tvořivost citů a myšlení

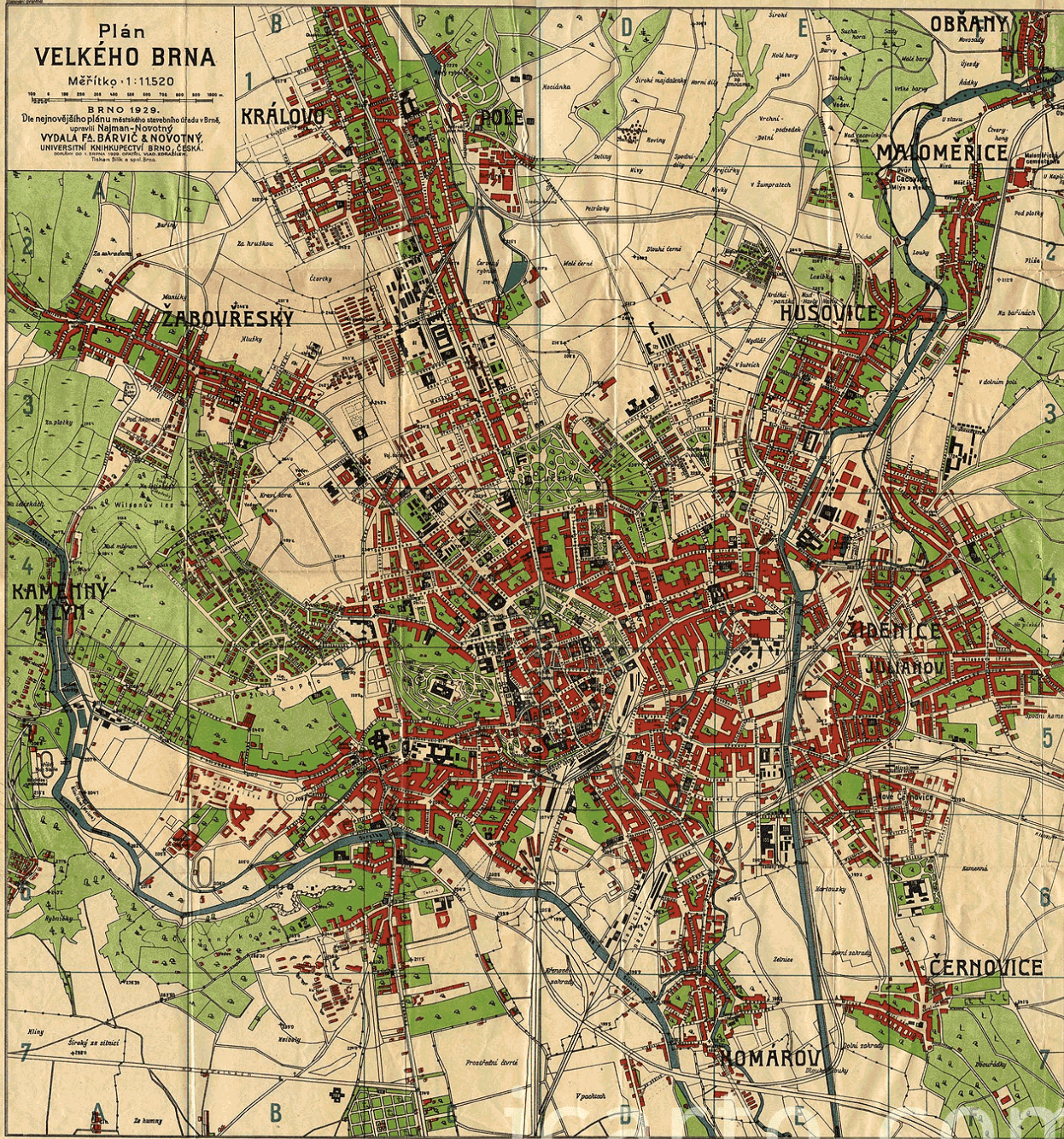
Yi-Fu Tuan, 1977 :

- Znalost prostoru a místa vesměs odvozena z knih, map, leteckých snímků a strukturovaného terénního průzkumu
- Zapomíná se, že mysl a vizualita nejsou jediné smysly
- Stejně tak bývá člověk redukován na racionálního, jednoduchého, ekonomicky uvažujícího a volícího jedince.

Plán VELKÉHO BRNA

Měřítko 1:11520

BRNO 1929.
Die nejnovějšího plánu měřítka 1:11520 zavedeného v Brně,
upravili Najman-Novotný
VYDALA P. B. BĀRVIC & NOVOTNÝ
UNIVERSITNÍ KNIHKUPCEVĚ BRNO, ČESKÁ.
Vydání 1929. Cena 1,50 Kč. Všechny práva vyhrazena.
Tiskárna S. J. a spol. Brno.

Paul Vidal de la Blache (1845-1918):

- Vztah lidí a světa zkušeností – utváření citů a myšlení.....životní prostředí
- Transformace prostoru do žitého a významového konceptu místo
- Místa v Massifu Central (pays) jsou jiná než v severní Francii – rozdílné kulturní formy
- Klíčovou ideou je zkušenost (v prostorové vědě lidé neprožívají svět, lidé jsou objekty, racionální bytosti)

...a ještě Tuan: realita je konstrukt zkušenosti, vytváření pocitů a myšlení

- **Jaký máme vztah k životnímu prostředí a jak utváříme místo**
- **Jaká zkušenost/praxe přetváří vědeckou představu prostoru do vztažné žité a smysluplné představy místa**
- **Bezpečnost a stabilita místa vs. otevřenost, volnost a hrozba prostoru (nyní – meteority)**

Sociální konstrukce místa

- jak je moc včleněna do konstrukce, reprodukce a soutěže míst plus jejich významů
- Součást radikálnějších přístupů – marxismus/post, neo; feminismus, poststrukturalismus, ale i nových témat : sustainability, kontroverzní rozvoj, globalizace atd.
- Nezbytnost úpravy konceptu místa – sociální procesy v konstrukci místa . Materiální struktura místa je daná rozhodnutími mocných podle jejich záměrů. Harvey: jakými sociálními procesy je místo konstruováno?

1690

Domov.....ne-místo

- Domov – různý výklad: patriarchální, feministický atd. Význam sociálních vztahů.
- Normativní místa – primátor NY Koch a bezdomovci na Grand Central Station: kontrast s gentrifikací na Lower East Side...spor, transgrese, rezistence
- Bezmístí, nemísto (Relph, 1976 Auge, 1992)...simulakry, mobilita/doprava, neautenticita

Lesná

Místo-Proces-Mobilita:

- Maurice Merleau-Ponty popsal místo jako produkt každodenních běžných mobilit – tělesná intencionalita
- Vliv fenomenologie – vědomí je vždy vědomí něčeho....intencionalita je vždy o něčem – tělesnost a zvyky
- Merleau Ponty – ne čistě mentální proces, ale jde o tělesný subjekt

Alan Pred, 1984:

- Použil pro místa strukturační teorii – místo jako objekt pro subjekt.
- Lidé a instituce produkují činnosti a jsou produkovány sociálními strukturami, jež jsou nasycené mocí – dráhy lidí v místě ve stylu geografie času – produkují lidské a objektové biografie.
- Místo je proces pomocí něhož reprodukuje sociální a kulturní formy, tvoříme biografie, proměňujeme vzájemně svou podstatu stejně jako činnosti a mocenská nastavení – institucionální projekty, vědomí vývoj a socializace.
- Ale: rozdílné dráhy žen, mládeže....

Význam mobility lidí:

- Někteří lidé jsou chápáni jako hrozba místu a morálním hodnotám s tím spojeným. Produkce řádu, nepořádku, úchylek
- Lidé spojují místo s určitou identitou a brání ji proti jiným identitám zvenčí
- D.Massey – místa jsou aktivně ustanovována mobilitou, zejména pohybem lidí, ale také komodit a idejí, propojením se světem, spíše drahami než kořeny.
- Identity jsou heterogenní. Pocit místa není statický, má průběh, není zcela jasné, co je uvnitř a co vně: zasvěcení a nezasvěcení nejsou jasné. Heterogenita místa a širší svět

